Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de annunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administratiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 267. Brașovŭ, Duminecă 4 (16) Decemvrie 1888.

Brașovŭ, 3 Decemvrie v.

Guvernulŭ tiszaistŭ a îngrijitŭ și îngrijesce prin legĭ și ordonanțe, ca nisuințele de maghiarisare și șovinismulŭ sĕ se 'ntindă ca o epidemiă în tóte unghiurile locuite de Românĭ. A îngrijitŭ și îngrijesce, în contra bunului simțŭ și a dreptățiĭ, ne mai vorbindŭ de legea de naționalitate, ca poporulŭ românŭ sĕ nu'șĭ mai pótă ocroti nicĭ interesele comunelorŭ, nicĭ chiar interesele sale private.

Li-se impunŭ comunelorŭ românescĭ de organele regimului, în contra voinții poporului, notarĭ comunalĭ streinĭ, carĭ în cea mai mare parte nicĭ limba nu i-o cunoscŭ, nicĭ de interesele lui nu'i dóre inima.

Ba mers'au organele regimului cu despotismulŭ lorŭ până a impune comunelorŭ românescĭ cu puterea chiar juḑĭ orĭ primarĭ comunalĭ, ungurĭ orĭ jidovĭ de cei mai șoviniștĭ, carĭ ca unelte ale maghiarisăreĭ și cu ura de rassă în inima lorŭ lovescŭ la tótă bună vremea în interesele poporului, îngreuindu'i traiulŭ și făcêndu'i viéța nesuferită, negreșitŭ cu intențiunea ca, décă nu se maghiariséză, sĕ-lŭ sărăcescă și sĕ-lŭ facă sĕ ia lumea 'n capŭ.

Celŭ ce va merge în părțile Câmpiei, de esemplŭ, anexate la comitatulŭ Murĕșŭ-Turda, va rĕmâné uimitŭ vĕḑêndŭ, că mai în tóte comunele românescĭ suntŭ notarĭ comunalĭ streinĭ, fiindŭ cei românĭ destituițĭ; de asemenea mai în tóte comunele românescĭ suntŭ juḑĭ comunalĭ streinĭ, pușĭ ca și notarii cu forța de organele arbitrare ale guvernului.

Ce bine póte aștepta poporulŭ românŭ dela nisce streinĭ, carĭ îi urăscŭ limba și naționalitatea, décă nu hula și batjocura în cele mai multe casurĭ și negligerea intereselorŭ comunelorŭ, ba chiar sărăcirea lui, prin șicanele și neajunsurile, la care e espusŭ din partea acelorŭ streinĭ.

Din Câmpiă ni-se comunică unŭ casŭ recentŭ despre volnicia ce o esercită unii din acei slujbașĭ impușĭ poporului românescu, unŭ casŭ care, décă va rĕmâné nepedepsitŭ, va fi o nouă infierare a administrațiunei tiszaiste.

Mai mulțĭ locuitorĭ din comuna Ulieșŭ, ca sĕ-șĭ pótă plăti birulŭ celŭ greu, voiau sĕ mérgă la têrgulŭ Ormenișului sĕ-șĭ vênḑă câte unŭ rîmătorŭ, doi, póte singura lorŭ avere, ce o puteau preface în banĭ, fără a rĕmâné pe drumurĭ. Judele streinŭ însĕ găsì cu cale sĕ opréscă pe bieții ómenĭ a merge la têrgŭ, refusândŭ a-le da biletele necesare pentru a puté vinde rîmătorii și cerêndu-le, ca mai ântêiu sĕ plătéscă darea și alte competințe erariale și comunale, precum și *darea de* $5^0/_0$ *pentru școla ungurescă de acolo.*

Se'nțelege, că bieții ómenĭ au rĕmasŭ acasă, adușĭ fiindŭ prin volnicia primarului streinŭ în neputința de a'șĭ plătì dările și fiindŭ amenințațĭ a li-se lua de esecutorĭ rîmătorii și a li-se vinde la licitațiă pe unŭ prețŭ de batjocură, cu care póte că nicĭ cheltuelile de esecuțiune și de licitare nu se vorŭ acoperi, ér nenorociții de contribuabilĭ vorŭ rĕmâné și fără rîmătorĭ și cu darea neplătitită.

Nu scimŭ décă primarulŭ din vorbă a avutŭ orĭ nu în vedere și vr'unŭ *gheșeft*, când a făcutŭ pasulŭ acesta; dér óre nu este rea voință, rea intențiune, când le ia locuitorilorŭ din comună putința de a'șĭ ușura nĕcazurile lorŭ cu plata birului și cu alte neajunsurĭ ce-lŭ bântue? De unde sĕ-șĭ plătéscă acum acei locuitorĭ dările, ca sĕ scape de toba esecutorilorŭ?

Se vede însĕ că tocmai acéstă scăpare nu le-a voit'o judele comunalŭ, despre care se ḑice că e unŭ șovinistŭ fără sémĕnŭ.

Sĕrmanilorŭ ómenĭ nu le rĕmâne decâtŭ sĕ alerge cu plângere la autoritatea superióră competentă. Nu putemŭ sci ce va face acésta, dér ni-o putemŭ gândi; atâta scimŭ însĕ, că volniculŭ jude e vrednicŭ de cea mai aspră pedépsă.

Décă ar fi Românŭ, nicĭ vorbă că n'ar mai sta nicĭ unŭ minutŭ în postulŭ lui, dér așa streinŭ fiindŭ, are sorțĭ de a se mai ținé în postŭ, căcĭ așa pretinde sistemulŭ de astăḑĭ, a căruia administrațiă rea și păgubitóre a ajunsŭ proverbială chiar între Ungurĭ!

DIN AFARĂ.

Ḑiarele francese credŭ, că ministeriulŭ va presenta camerilorŭ, conformŭ propunerilorŭ comisiunei extraparlamentare compusă din legiștĭ și financiarĭ, *unŭ proiectŭ*, care are de scopŭ a face sĕ *se evite falimentulŭ companiei canalului Panamei.* O nouă societate s'ar forma în urmă sub patronagiulŭ creditului fonciarŭ spre a isprăvi canalulŭ.

In Spania s'a făcutŭ o schimbare de ministerŭ. Dintre ministri de până acum au rĕmasŭ în cabinetŭ Sagasta ca ministru-președinte, marchisulŭ Vega de Armiso la esterne, admiralulŭ Arias la marină, Canalejas la justițiă în locŭ de comerțŭ, Capdepon la interne în locŭ de justițiă, ér miniștri noi suntŭ Becerra la colonii, Gonzalez la finanțe, Chinchilla la rĕsboiu, contele Xiquenna la lucrărĭ publice. Se regretă retragerea fostului ministru de finanțe Puigcerver, care e cunoscutŭ ca o însemnată putere pe tĕrêmulŭ economicŭ. Câtŭ va dura noulŭ ministerŭ nu se póte presupune. Celŭ de până acum s'a constituitŭ la 14 Iunie anulŭ curentŭ, prin urmare a avutŭ scurtă durată. Crisa au pricinuit'o conservatorii, carĭ, sperândŭ sĕ ajungă la putere, au provocatŭ neînțelegerĭ cu fostulŭ ministru de rĕsboiu și cu celŭ de finanțe. Speranța însĕ nu li-s'a împlinitŭ.

Pe când bărbații de statŭ ai Austriei și Germaniei îșĭ dau ne'ncetatŭ doveḑĭ de amicițiă cu bărbații de statŭ ai Italiei, care e unŭ membru de valóre în alianța centrală europénă, pe atuncĭ *Italienii facŭ pe alocurea demonstrațiunĭ în contra statelorŭ alianței cu Italia.* Așa s'a întêmplatŭ la 8 și 9 Decemvre în Geneva, unde s'a serbatŭ aniversarea revóltei poporului, prin care la 5 Decemvre 1746 a urmatŭ isgonirea trupelorŭ austriace de pe teritoriulŭ fostei republice. Toțĭ studenții și reuniunile lucrătorilorŭ, precum și o mare mulțime de poporŭ s'au dusŭ cu 140 stégurĭ, între care și unŭ stégŭ roșu Oberdank, și în sunetele a 12 musicĭ, care cântau cântece revoluționare și marsilesa, înaintea casei situate în Via Tacconi, unde a muritŭ Accinelli, unulŭ din eroii acelei revolte. Aci s'a desvălitŭ o tablă comemorativă, apoi mulțimea se duse în Piazza Ispadale, înaintea monumentului eroilorŭ libertățiĭ. In ḑiua următóre a asistatŭ la serviciulŭ divinŭ și consiliulŭ municipialŭ din Geneva. Séra a fostŭ iluminațiă. „Epoca“ din Genua scrie cu acéstă ocasiune: „Caracterulŭ acestei demonstrațiunĭ nu va scăpa nimĕruia din vedere și nu putemŭ sĕ nu accentuămŭ idea antiaustriacă a demonstrațiunei. Ea e o dovadă, că poporulŭ nu are de gândŭ sĕ urmeze politicei esterne a d-lui Crispi. Consululŭ austro-ungarŭ póte vesti guvernului sĕu, că poporulŭ genovezŭ a datŭ în modŭ demnŭ și seriosŭ espresiune antipatiei sale ce o nutresce contra aliațilorŭ nostri cavalerĭ. Elŭ va vesti adevĕrulŭ și guvernulŭ din Viena va fi de ajunsŭ lămuritŭ asupra tendințelor opiniunei publice.“ In Viena au produsŭ rea impresiune aceste demonstrațiunĭ.

După cum se comunică din Petersburgŭ către „Pol. Corr.“, *cercurile guvernamentale rusescĭ* au cea mai firmă convingere, că dispozițiunile *guvernului persan*— refusarea exequaturei pentru consulul rusŭ în Meșed și interḑicerea exportului

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Plevna internă.

Unŭ episodŭ din istoria modernă a regatului românŭ.

Bucurescĭ, 30 Noemvre 1888.

M'am întorsŭ dela Constantinopolŭ. Voiu rĕmâné mai multŭ timpŭ în Bucurescĭ.

Am sĕ vĕ scriu necurmatŭ. Pentru acum vĕ descriu unŭ episodŭ, pe care l'am auḑitŭ din gura unui patriotŭ Bucuresceanŭ, la care am fostŭ alaltăséră la cină.

Persóna în cestiune e unŭ bĕtrânŭ revoluționarŭ românŭ și a fostŭ soțŭ în esilŭ alŭ rĕposatului C. A. Rosetti.

La cină erau vr'o trei patru persóne din înalta societate, care se bucurau din inimă vĕḑêndŭ în mijloculŭ lorŭ un Ardeleanŭ cu simțĕminte aprinse, căcĭ de obiceiu, ḑiceau ei, în România mulțĭ din Ardelenĭ trăescŭ numai pentru sine, ér nu pentru causa cea mare a poporului românŭ.

Nu-mĭ plăceau aceste aserțiunĭ făcute la adresa compatrioțilorŭ mei, pe carĭ eu îi ținŭ mai marĭ patrioțĭ.

După o înverșunată discuțiune provocată de mine *pro* și *contra* Ardelenilorŭ din România, stăpânulŭ casei ne curmă vorba și întorcându-se spre mine îmĭ ḑice:

„Nepóte Ardelene, chiar acum, când se desbate în senatŭ și la cameră adresa la mesagiulŭ tronului, ai fostŭ sĕ auḑĭ discursurile?“

— Am fostŭ, îi rĕspund eu, dér un lucru nu l'am înțelesŭ. Mai toțĭ oratorii vorbescŭ de o **Plevnă internă**, fără se spue: unde e acéstă *Plevnă*, în țéra Românéscă?

„Bravo, — esclamă bĕtrânulŭ revoluționarŭ, — tocmai fiindŭ că aḑĭ, în *pressă* ca și în *parlamentŭ*, nu se vorbesce decâtŭ de-o *Plevnă internă*, vreau sĕ te facŭ sĕ înțelegĭ ce va sĕ ḑică acestŭ jocŭ de cuvinte rostitŭ de *oratorĭ* și *ḑiariștĭ*, fără sĕ cuteze a-i da tălmăcirea cuvenită.“

*
* *

„La 28 Noemvre 1877 trupele române împreună cu trupele aliate rusescĭ după multe bătăi și șiróe de sânge vĕrsatŭ pe câmpiile Bulgariei, în fine, au întratŭ biruitóre în Plevna, cea mai întărită localitate a Turcilorŭ în Bulgaria, unde cei mai vestițĭ generalĭ rușĭ, Schildner-Schuldner și Krügner au suferitŭ cele mai sdrobitóre înfrângerĭ, încâtŭ cartierulŭ generalŭ împreună cu împĕratulŭ Alexandru era sĕ fugă din Bulgaria tocmai la Zîmnicea, pe țĕrmulŭ românescŭ alŭ Dunării.“

„Sosindŭ scirea la Bucurescĭ despre căderea Plevnei, în țéra românéscă începuse o mișcare ne mai pomenită.“

„Mamele sătene jeleau pe fii lorŭ, surorile îșĭ așteptau în dorŭ pe frații lorŭ, nevestele îșĭ plângeau pe soții lor, carĭ, ca *dorobanțĭ*, au sângeratŭ vitejesce pentru *scumpulŭ lorŭ pământŭ strămoșescŭ.*“

„Numai negustorimea de pe la orașe, umflată în pene că făcuse avere sub adăpostulŭ pașapórtelorŭ străine, sălta și se veselea, căcĭ mai nimicŭ nu jertfise, ci numai câștigase“.

„In vremea aceea în Bucurescĭ mulțĭ din negustorĭ erau ocrotițĭ de-a purta pușca în spinare sub drapelŭ, în milițienĭ séu în gardă, bucurându-se de favorurile drepturilorŭ supușilorŭ streinĭ.“

„Numai după căderea *Plevnei esterne*, acestŭ soiu de ómenĭ făceau pe cei mai marĭ Românĭ și se îmbulzeau la tóte beneficiile ce resultau din instituțiunile constituționale ale țĕrii, devenită liberă și independentă.“

„La întórcerea trupelorŭ române, carĭ aduceau prisonierĭ, domnea unŭ gerŭ încâtŭ pocneau lemnele și prisonierii Turcĭ mureau de frigŭ pe drumŭ ca ciocârliile.“

„Soldații ajunșĭ în Bucurescĭ trebuiau sĕ stea în acelŭ gerŭ cumplitŭ pe strade; mai la nimenĭ din centrulŭ orașului nu puteau fi încvartirațĭ. Unii îi refusau pentru cuvêntulŭ, că fiindŭ supușĭ străinĭ suntŭ scutițĭ de a da cuartirŭ soldațilorŭ românĭ, ér alții că fiindŭ *boerĭ* și *funcționarĭ*, legea îi apĕră de sarcinĭ.“

„Bĕtrânulŭ Rosetti, care de obiceiu umbla pe josŭ, întorcêndu-se dela cameră, zăresce cele ce se petreceau cu bieții soldațĭ românĭ, carĭ se întorceau biruitorĭ dela Plevna și carĭ în țéra lorŭ erau tratațĭ mai rĕu ca *cânii domnescĭ* séu *boerescĭ.*“

„Intră în casă, chiamă pe unulŭ din redactorii sĕi, îi dă o scrisóre sĕ cetéscă, pe care o primise cu două sĕptĕmânĭ mai nainte dela unulŭ din fiii sĕi, trimisă din șanțurile Plevnei.“

„In timpulŭ *rĕsboiului* de neatêrnare a țĕrii, fericitulŭ C. A. Rosetti avea la Plevna doi fii sub drapelŭ: *Vintilă C. A. Rosetti* la batalionulŭ alŭ 2-lea de vĕnă-

de cereale din provincia Khorassan în Rusia — au fostŭ luate în urma *uneltirilorŭ Angliei,* care, după ce prin declararea liberei navigațiunĭ pe rîulŭ Karun a obținutŭ unŭ însemnatŭ avantagiu materialŭ, a voitŭ sĕ-șĭ documenteze acum și influința ei preponderantă în Teheranŭ printr'unŭ succesŭ moralŭ, de órece guvernulŭ Șahului n'ar fi cutezatŭ sĕ ia aceste mĕsurĭ atâtŭ de neplăcute Rusiei, décă elŭ n'ar fi sigurŭ de sprijinulŭ Angliei. Guvernulŭ rusŭ e firmŭ decisŭ a desfășura cea mai mare energiă ca sĕ împedece înlăturarea influinței ruse în Persia printr'o altă putere, de óre ce Rusia pune celŭ mai mare prețŭ pe durarea influinței sale. La 8 Decemvre n. s'a ținutŭ la președintele departamentului economicŭ alŭ consiliului imperialŭ la consilierulŭ intimŭ Abaza, o adunare de înalțĭ funcționarĭ din difrietele ministerii, pentru ca sĕ se consulte asupra mijlócelorŭ și căilorŭ, d'a înfrunta greutățile create de Persia.

Cestiunea Zanzibarului se încurcă tot mai multŭ. Pe când guvernulŭ germanŭ chibzuesce deja asupra eventualității unui rĕsboiu pe uscatŭ, în Anglia începe opiniunea publică a fi totŭ mai reservată. In „Times“ se audŭ deja plângerĭ asupra tristei situațiunĭ a comercianților indienĭ, carĭ prin pofta de jafŭ atâtŭ a indigenilorŭ rebelĭ, câtŭ și a soldaților aflătorĭ în serviciulŭ germanŭ și prin bombardarea din partea corăbiilorŭ germane au suferitŭ marĭ perderĭ. Indienii speră, că vorŭ fi despăgubițĭ orĭ de societatea ostafricană germană orĭ de guvernulŭ germanŭ. Afară de acésta se vorbesce, că oposițiunea din parlamentul englesŭ va cere lămurirĭ asupra celorŭ ce se petrecŭ pe litoralulŭ Zanzibarului.

In camera italiană deputatulŭ Bonghi a interpelatŭ guvernulŭ, décă are scirĭ despre raporturile interne ale *Abisiniei* și décă are de gândŭ sĕ presinte documente, din care sĕ reiasă actualulŭ caracterŭ de dreptŭ alŭ posesiunei *Massauahului.* Ministru-președinte Crispi a rĕspunsŭ, că scirile despre raporturile interne ale Abisiniei nu suntŭ de natură, ca sĕ se pótă conchide cu siguranță asupra stării reale a lucrurilorŭ acolo. Sigurŭ e însĕ, că în emiratulŭ Etiopiei domnesce mare disordine. Intențiunile regelui Abissiniei nu le cunósce, dér chiar décă le-ar cunósce, nu le-ar spune. Dealtmintrelea Italia e atâtŭ de întărită în Massauah, încâtŭ orĭ ce atacŭ l'ar respinge. Italia nu va întreprinde espedițiunĭ nouĕ, ci va folosi forțele locale ca sĕ mențină posesiunea, alŭ cărei caracterŭ de dreptŭ se va vedé din documentele ce se tipărescŭ și se vorŭ presenta camerei. Elŭ nu consideră ca necesarŭ unŭ decretŭ orĭ o lege pentru constatarea suveranității italiene asupra Massauahului.

Espulsarea din Berlinŭ a lui Paronelli, corespondentulŭ diarului italianŭ „Secolo“, a produsŭ sensațiune, fiindcă Paronelli, președintele societății italiene din Berlinŭ, era iubitŭ și trecea ca amicŭ alŭ Germanilorŭ. Espulsarea s'a făcutŭ din simplulŭ motivŭ, că elŭ, ca streinŭ, n'are dreptulŭ d'a sta în Prusia; alte motive nu suntŭ cunoscute, dér se vorbesce că mĕsura e îndreptată mai multŭ în contra diarului „Secolo“ pentru atitudinea sa amicală Francesilorŭ și dușmană alianței triple. Paronelli era și corespondentŭ alŭ diarului „Diritto“, al cărui representantŭ de mai nainte Dr. Cirmeni încă a fostŭ espulsatŭ acum câțĭva anĭ. Se vorbesce că, la intervenirea ambasadorului italianŭ, autoritatea a prelungitŭ termenulŭ plecării lui Paronelli dela 48 la 72 óre.

Isvolski, trimisulŭ rusŭ pentru a se înțelege cu vaticanulŭ, s'a esprimatŭ către unŭ diaristŭ, că *tractările Rusiei cu Vaticanulŭ* urmărescŭ numai scopulŭ d'a regula cestiunea bisericei catolice în Rusia. Rusia lucrează lealŭ și nu se gândesce a pregăti Italiei perplexitățĭ După cum spune corespondentulŭ diarului „Standard“, Papa e decis sĕ facă Rusiei concesiunile cerute de ea. Prin urmare împăcarea Rusiei cu Vaticanulŭ e considerată ca apropiată.

La Viena s'a primitŭ o depeșă privată din Roma, care anunță, că *fabrica de arme din Torre-Anunziata* a primitŭ ordinulŭ de a fabrica 60.000 de puscĭ cu repetițiă în trei lunĭ, și că *arsenalulŭ din Neapole* lucréză cu o activitate febrilă.

Se afirmă, în cercurile oficiose din Belgradŭ, că știrea respândită de diferite diare în privința unei *întrevederĭ a Reginei Natalia cu principele moștenitorŭ* e cu totulŭ lipsită de temeiu.

In nota, prin care *guvernulŭ italianŭ protesteză* pe la tóte curțile *contra uneltirilorŭ Papei,* se dice între altele că Papa nu este câtușĭ de puținŭ restrînsŭ în libertățile sale bisericescĭ nicĭ jignitŭ în nicĭ unŭ felŭ de interesŭ ce l'ar avea. Din contră, legile țării îi dau și asigură totulŭ ce este spre binele bisericei și a lumei catolice. Guvernulŭ mai declară în acéstă notă, că nu póte consimți cu nicĭ unŭ prețŭ ca Papa sĕ fiă represintatŭ în congresulŭ internaționalŭ ce se ține în acestia negoțului cu sclavĭ. In Lumea diplomatică se aștéptă cu nerăbdare cum diferitele curțĭ se vorŭ pronunța asnpra acestui ultimŭ punctŭ din Notă.

Sĕrbătorirea lui Rieger.

Dr. Rieger a fostŭ felicitatŭ, cu ocasiunea aniversărei a șéptedecea a dilei nascerei, și de ministri Dr. Gautsch și cav. Zaleski, precum și de o mulțime de persóne înalte. La banchetŭ, primarulŭ Scholz din Praga, amintindŭ vorbirea lui Rieger în parlamentŭ cu ocasiunea desbaterei noului proiectŭ de lege militară, dise în toastulŭ sĕu, că atmosfera politică a Europei prevestesce furtună și doresce ca Rieger, mai nainte d'a se descărca acéstă furtună, sĕ aducă secerișulŭ de aurŭ naționalŭ alŭ poporului cehŭ în edificiulŭ solidŭ alŭ dreptului de statŭ boemŭ, spre a-lŭ pune sub scutulŭ înaltŭ alŭ corónei lui Venceslavŭ. Intre alții mai vorbi la fine prințulŭ Dr. Frideric de Schwarzenberg, dicêndŭ: Ca fiu credinciosŭ alŭ patriei, Rieger stă ca conducĕtorŭ alŭ nostru în fruntea scenii. După esemplulŭ sĕu ne vomŭ lua pĕnĕ în cele din urmă dile ale vieții nóstre; faptele sale vorŭ fi îndreptarulŭ nostru, cuvintele sale vorŭ forma linia nóstră de purtare. Acestea le spunŭ eu în inimele generațiunei viitóre, acum când eu am dreptulŭ la acésta, pentru-că apĕrŭ drepturile și onórea națiunei cehe.

Foile ultragermane din Viena se esprimă vĕrsêndŭ focŭ în contra prințului Schwarzenberg, fiindcă acesta în toastulŭ sĕu s'a declaratŭ într'unŭ modŭ fanaticŭ ca fiu alŭ națiunei cehe și a afirmatŭ că elŭ prin acésta urméză esemplulŭ datŭ, de părinții sĕi. Așa ceva, dicŭ amintitele foi, că nicĭ în visŭ nu li-a trecutŭ prin minte părinților lui. Se scie că Schwarzenberg este fiulŭ învingĕtorului dela Lipsca.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Viena, 10 Decemvre 1888.

In 3 Decemvre a. c. s'a serbatŭ în sala hotelului „Goldenes Kreuz“ a 5-a aniversare a înființării secțiunei din Viena a Reuniune carpatine transilvane (Siebenbürgische Karpathen Verein—Section Vien)

Sĕrbătórea s'a deschisŭ cu rostirea cuvêntului solemnelŭ a secretarului Secțiunii de d-lŭ Karl Graeser, care prin cuvinte alese și potrivite a salutatŭ mai întêiu pe membri, apoi pe óspețĭ și pe toțĭ confrații lui transilvănenĭ, carĭ au avutŭ bunăvoința a lua parte la acéstă sĕrbătóre.

In vorbirea sa oratorulŭ a arătatŭ însemnătatea Carpaților transilvanĭ, a mărturisitŭ, că deși munții nostri nu suntŭ așa de marĭ și impunĕtorĭ ca Alpii și Pireneii, cu tóte acestea oferă o priveliste câtŭ se póte de poetică și fermecătóre orĭ cărui touristŭ.

„Transilvania“, dice d-lŭ Graeser, „are șesurĭ fructifere, codri verdĭ frumoșĭ cu rîurĭ șerpuitóre și cu poienĭ idilice — carĭ variindŭ alternativŭ dau țĕrii unŭ aspectŭ ce cu greu póte l'ai găsi în altă parte a Europei.“ „Națiunile conlocuitóre“, mai adause elŭ, „se au bine (?) și ținŭ cu credință (după cum e constatatŭ) la casa domnitóre austriacă.

Totŭ în vorbirea sa a spusŭ oratorulŭ, că „Secțiunea Viena“, care acum 5 anĭ numera 70 membri, acuma numĕră 170 și că speră, ba că e convinsŭ, că toțĭ acestia vor lucra pentru progresulŭ „Reuniunii carpatine.“

După cuvêntulŭ de deschidere au urmatŭ esecutarea diferitelorŭ piese (musicale) de capela Regimentului 50 (regimentŭ românescŭ) care a cântatŭ cu o dibăciă extraordinară și frumósă hora românéscă „Hora Sinaii.“

S'au produsŭ apoi diferițĭ diletanțĭ cu cântece „Solo“, Terțeturĭ, quarteturĭ etc. precum și cu piese comice (Jux-Lieder).

Danțulŭ a fostŭ câtŭ se póte de înfocatŭ și în genere petracerea animată; *cam așa ca pe la noi prin Transilvania!*

La acéstă serbătóre au fostŭ representate aprópe tóte națiunile din *transilvania,* așa că m'amŭ simțitŭ fericitŭ, că am pututŭ vorbi nu numai cu Românĭ, dér și cu unii din prietinii nostri Sașĭ din Transilvania românesce!

Ocolindŭ descrierea impresiunilorŭ, ce mĭ-a făcut'o acéstă serbare, temêndu-mĕ că péna mea nu arŭ fi în stare sĕ le spună așa cum ele în adevĕrŭ sunt și au fostŭ, încheiu esprimându-mĭ derință de a vedé prin șirurile membrilorŭ „Reuniunei carpatine transilvane“ mai mulțĭ Românĭ, mai alesŭ din causă că noi (Românii) locuindŭ de regulă în munțĭ, avemŭ mai multŭ de lucru cu aceștia.

Opincariulŭ.

SCIRILE DILEI.

Dispozițiunea luată în anulŭ trecutŭ de poliția din Brașovŭ, cu care în interesulŭ siguranței publice *s'a interdisŭ cerșitulŭ pe teritoriulŭ orașului Brașovŭ,* s'a doveditŭ în cursulŭ acestui anŭ ca bună. Acéstă convingere în legătură cu faptulŭ necontestabilŭ, că și în Brașovŭ sărăcia ia dimensiunĭ și amenință a produce unŭ proletariatŭ supĕrătorŭ, care décă i s'ar permite sĕ cerșéscă, ar amenința în mare mĕsură siguranța publică, poliția a ajunsŭ la convingerea, că interdicerea trebue menținută și în viitorŭ. Dér pentru a se puté menținé acéstă mĕsură luată în interesulŭ publicului și a nu lăsa pradă miseriei pe cerșitorii de aci, carĭ au nevoiă de ajutorŭ, căpitanatulŭ orașului apeléză la simțulŭ de jertfire și de charitate alŭ poporațiunei

---

torĭ și *Horia Rosetti* la roșiorĭ.“

„Redactorulŭ chematŭ cetesce scrisórea, în care era descrisă vitejia dorobanțului și suferința soldatului desprețuitŭ în armată ca și la țéră, și care, după ce se întórce la vatra străbună, n'are pe ce 'șĭ pune capulŭ: totulŭ e alŭ străinului și alŭ statului, și chiar și elŭ e consideratŭ ca o vită a arendașului“.

„Bĕtrânulŭ C. A. Rosetti cunoscea țéra și ómenii; nu era emoționatŭ, privea numai în jurŭ de sine și ofta înălțândŭ spre cerŭ ochii sĕi cei marĭ, carĭ nu erau mai puținŭ înflăcărațĭ de iubirea patriei ca ai lui *Mazzini* și *Garibaldi,* iluștrii lui amicĭ.“

* * *

„Intr'una din serĭ, după încheiarea tratatului dela St. Stefano, urméză bĕtrânulŭ patriotŭ bucuresceanŭ, eramŭ cu toții adunațĭ la C. A. Rosetti“.

„Toțĭ făceau politică, numai bĕtrânulŭ directorŭ alŭ „Românului“ sta gânditorŭ și asculta“.

„Infățișarea lui gânditóre și tăcută în momentulŭ, în care tótă suflarea orășenéscă era veselă cutrierêndŭ stradele cu torțe aprinse și cu musicĭ în frunte, ne pusese pe toțĭ în uimire și nu ne puteamŭ esplica melancolia bĕtrânului, care din firea lui era fórte glumețŭ“.

„Redacția „*Românului*“ era în strada Dómnei Nr. 14, unde locuia și bĕtrânulŭ C. A. Rosetti. Era o curte largă și în mijloculŭ curții se afla o casă c'unŭ etagiu și c'unŭ balconŭ spre uliță. Alăturea cu balconulŭ, séu mai bine disŭ cu sala de intrare, era cabinetulŭ de lucru alŭ lui Rosetti, care servea totŭ deodată și ca sală de primire, căcĭ marele patriotŭ românŭ n'avea pentru sine și familia sa decâtŭ numai douĕ camere fórte simplu mobilate.“

„De-odată se aude din curte unŭ sunetŭ de musică și strigăte asurditóre.“

„Era o imposantă manifestațiă făcută veteranului publicistŭ din partea *poporului săracŭ din suburbiile capitalei*“.

„Rosetti, încuragiatŭ de noi, s'arătă pe balconŭ. La ivirea ilustrului patriotŭ, — care va împodobi cu viéța și faptele lui paginile *istoriei democrației române* și a *unității naționale,* — manifestanții nu mai cunosceau marginĭ în entusiasmulŭ lorŭ.“

„O voce ca rĕgușită, dér puternică și rostită din adênculŭ peptului, străbate din balconŭ.“

„La sunetulŭ acestui glasŭ, începe o liniște și o tăcere ca în mormêntŭ.“

„Era glasulŭ pĕtrundĕtorŭ alŭ lui C. A. Rosetti, care adresându-se manifestanțilorŭ dise:

„F r a ț i l o r ŭ!

„Cu brațele vóstre și cu prețulŭ sângelui vostru ațĭ luatŭ *Plevna de afară!*“

„Din nenorocire însĕ mai este o *Plevnă* și acésta e *Plevna din întru,* care pe câtŭ timpŭ nu va cădé, Românulŭ nu va fi fericitŭ în patria lui!“

„Cuvintele acestea au datŭ locŭ la felurite interpretațiunĭ; unii le esplicau într'unŭ felŭ și alții într'altulŭ, și numai aceia carĭ cunosceau miseriile poporului muncitorŭ le *aprețiau după adevĕrata lorŭ valóre.*

„Chiar capulŭ guvernului d'atuncĭ I. C. Brătianu se îndoia în afirmațiunea lui C. A. Rosetti, că ar esista o *Plevnă internă,* și de aceea se opunea la tóte planurile lui marĭ.“

„La întórcerea armatei române din Bulgaria, Rosetti dorea ca guvernulŭ sĕ vie cu o lege radicală și fundamentală, clară și simplă, atâtŭ în fondŭ câtŭ și în formă, și cu dreptate și cu sinceritate aplicată în ceea ce privesce împroprietărirea ruralilorŭ și regularea relațiunilorŭ lorŭ cu proprietarii. Mai dorea simplificarea administrațiunei comunale și județiane și înlocuirea în posturile administrative a semi-docților venalĭ cu tinerĭ integri și titrațĭ. De asemenea *elŭ* mai dorea, ca România sĕ aibă o adeverată *representațiune națională,* ér nu unŭ parlamentŭ cum are astădĭ compusŭ din representanții claselorŭ. Muncitorii ruralĭ în numĕrŭ de trei milióne și jumătate astădĭ n'au în cameră decâtŭ 30 representanțĭ și aceia indirectŭ aleșĭ, ér în Senatŭ nicĭ unulŭ, fiindŭ esclușĭ din acestŭ corpŭ. Restulŭ de 150 în Cameră și totalulŭ de 100 în Senatŭ ilŭ dau orașele imprestrițate și cosmopolite. In acestŭ scopŭ *elŭ* susținea revisuirea legii electorale în sensŭ largŭ, *constituindŭ cercurĭ electorale* în loculŭ celorŭ trei colegii de astădĭ, așa ca *opinca* sĕ voteze la aceeașĭ urnă cu *boerulŭ* și cu *negustorulŭ; albimea* sĕ fiă egală cu *albăstrimea* în materiă electorală.“

„Prin aceste și alte legĭ organice bine alcătuite și cu sinceritate aplicate, bĕtrânulŭ luptătorŭ credea, că deși

ca sě contribue cu ajutóre depunêndu-le orĭ în localulŭ căpitanatului, orĭ în expositurĭ.

***

Protopopulŭ românŭ gr. or. alŭ tractului Oravița, d-lŭ *Andreiu Ghidiu*, fiindŭ alesŭ și întăritŭ *protopresbiterŭ* alŭ tractului *Caransebeșŭ*, șĭ-a ocupatŭ noulŭ postŭ. Ca administratorŭ alŭ tractului *Oravița* a fostŭ numitŭ parochulŭ din Mercina, d-lŭ *Alex. Popovicĭ.*

***

Representanța comunală din *Tergu-Murĕșului* a respinsŭ propunerea ministrului de interne, d'a se ridica taxa de intrare pe vinŭ dela 90 cr. la 2 fl. de hectolitru și darea de consumŭ pe spirtŭ dela 18 la 60 cr.

***

Pentru foștii cultivatorĭ de tutunŭ (tăbacŭ) e importantŭ a sci că, amĕsuratŭ disposițiunilorŭ esistente, tutunulŭ cultivatŭ în 1887 pentru folosința propriă sĕ-lŭ predea până la finele lui Decemvre st. n. la oficiulŭ de rĕscumpărare a tutunului. Celŭ care după acestŭ terminŭ va fi aflatŭ, că are asemenea tutunŭ, va fi pedepsitŭ.

***

Cetimŭ în foile unguresci, că gendarmulŭ Basilius *Csiteréga* (Citerégă) din Tulgheșulŭ Giurgeului, comit. Ciucŭ, și postatŭ în Nyarad-Szereda, șĭ-a schimbatŭ numele, de sigurŭ la stăruința celorŭ de carĭ atêrnă, în „Tölgyesi“. Vorba e, că publiculŭ românŭ sĕ nu fie indusŭ în erore credêndŭ că e românŭ, fiindŭ că-i sémĕnă numele a românesce. Cine scie ce armênŭ orĭ jidovŭ e, și prin ce împrejurărĭ a ajunsŭ sĕ aibă nume românescŭ.

***

Directorulŭ de teatru ungurescŭ Polgar, care se dusese cu trupa sa sĕ jóce în Deva, a trebuitŭ sĕ'șĭ caute norocullŭ în altă parte, dice corespondentulŭ lui „Sieb. deutsch. Tagblt“, din causa neparticipării publicului din Deva.

***

Sfântulŭ Sinodŭ alŭ României se ocupă cu activitate cu întocmirea proiectului pentru îmbunĕtățirea sórtei clerului mireanŭ.

***

Suntemŭ informațĭ, că la 17 (29) Decemvre d-lŭ *Anton Kneisel* virtuosŭ pe vióră și profeserŭ de musică în Bucurescĭ, va da în sala hotelului Nr. 1 de aicĭ unŭ concertŭ. D-lŭ Kneisel e unŭ violinistŭ, care prin talentulŭ sĕu șĭ-a câștigatŭ merite netăgăduite. In Septemvre a concertat în Constaotinopol și foile de acolo scriu cu entusiasmŭ despre concertulŭ d-lui Kneisel. „*Le Moniteur oriental*“ îlŭ numesce „violinistŭ de meritŭ, virtuosŭ care interpretă cele mai dificile opere ale măestrilorŭ de violină.“, „*Phare du Bosphore*“ îi dice „celebrulŭ violinistŭ, căruia nu mai e de lipsă a 'i face reputațiune“. „*Oriental advertiser*“ îlŭ numesce „celebrulŭ violinistŭ, executorŭ de prima forță, care a doveditŭ înaintea publicului, că e unŭ virtuosŭ cum rareorĭ se potŭ vedé pe țĕrmurele Bosforului.“ „*La Turquie*“ dice, că publiculŭ a auditŭ unŭ „celebru artistŭ și o musică distinsă.“ „Stamboul“ spune, că d-lŭ Kneisel e unŭ „adevĕratŭ măestru în instrumentulŭ sĕu, ce îlŭ domineză admirabilŭ de bine.“ „The Levant Herald“ îlŭ numesce „celebrulŭ violinistŭ, excelentŭ și talentatŭ artistŭ, care merită omagii.“ La concertulŭ ce-lŭ va da aci în Brașovŭ, d-lŭ Kneisel va esecuta pe lângă musică clasică, și musica frumósă națională.

***

Erĭ, Vinerĭ, *Academia română* a ținutŭ ședință publică, în care d-lŭ V. A. Ureche a avutŭ sĕ citéscă: 1) documente privitóre la Domnița Rucsanda și cetatea Nemțulŭ, 2) documente autografe dela Mitropolitulŭ Varlaamŭ.

***

Esposițiunea de bele-arte, ce se arangiază în salele noului *Ateneu din Bucurescĭ,* se va deschide pe la 10 Decemvre, spune „Democrația“. Se crede că vorŭ fi espuse aprópe 300 de tablourĭ.

***

D-lŭ Vasile Alexandri a dăruitŭ Academiei din Parisŭ poesiile traduse de augusta scriitóre Carmen-Sylva.

***

Intre Galațĭ și Focșanĭ se așédă unŭ drumŭ de șinĭ pe care în casŭ de acțiune se potŭ pune în mișcare cupole cu câte unŭ tunŭ, trase de unŭ singurŭ calŭ. Prin acéstă întocmire se potŭ grămădi în mase, în celŭ mai scurtŭ timpŭ, în fiăcare punctŭ alŭ liniei Siretului între Focșanĭ și Galațĭ baterii deplasate.

***

Sub patronagiulŭ *Ateneului din Bucurescĭ* și în una din sălile palatului sĕu se vorŭ deschide cursurĭ de desemnŭ și pictură pentru domnĭ și domnișóre cu începerea dela 1 Ianuarie 1889. Osebitŭ de acésta se va face unŭ cursŭ de estetică și istoria artelorŭ.

***

Vestita artistă Bârsésca se va duce, cum spune „România“, cu o trupă la Bucurescĭ.

***

In librăria d-lui Niculae Ciurcu din locŭ se află *colecțiunĭ de minerale* după manualulŭ Hochstetter și Bisching cu prețulŭ numai de 1 fl. 20 cr. Intr'o colecțiune se află 28 bucățĭ de diferite minerale.

***

Sâmbătă în 15 l. c. séra reuniunea de cântărĭ unguréscă cu numele „*Brassoi magyar dalárda*“ va arangia sub conducerea d-lui dirigentŭ de corŭ *Leopold Frank* o serată musicală împreunată cu dansŭ în sala otelului Nr. 1.

Sêrbii și patriarchulŭ Anghelicĭ.

„Zastava“, diarulŭ naționaliștilorŭ sêrbĭ, scrie în ajunulŭ înmormêntării patriarchului Anghelicĭ următórele:

Nu putemŭ cu astă ocasiune urma maxima „de mortuis nihil nisi bene“. Simțimŭ numai, că amŭ scăpatŭ de o mare greutate prin mórtea lui Anghelicĭ, căcĭ de când noi amŭ venitŭ pe acestŭ pămêntŭ, de când suntemŭ supușĭ ai casei habsburgice, nicĭ-odată așa tristă sórte n'a avutŭ biserica nóstră, paginile carĭ vorŭ cuprinde păstorirea lui Anghelicĭ vor fi cele mai negre din istoria nóstră.

Face apoi apelŭ la toțĭ Sêrbii pentru a nu-i face onorurile funebrale defunctului, căcĭ la casŭ contrarŭ archireii din viitorŭ arŭ crede, că Sêrbii lĭ-arŭ ierta după mórte pĕcatele.

Volniciile unui primarŭ șovinistŭ.

Sângeorgiulŭ de Câmpiă, Decemvre 1888.

Domnule Redactorŭ! Efectele distrugĕtóre ale șovinismului ungurescŭ au începutŭ sĕ se simță amarŭ și pe la sate. Nu lĭ-a fostŭ de-ajunsŭ șoviniștilorŭ, că sub mii de pretexte au destituitŭ din postŭ mai pe toțĭ notarii românĭ, ci monstrulŭ șovinismului a începutŭ acum a'șĭ rînji dinții și a mușca și în judii comunalĭ.

Mai alesŭ în partea Câmpiei anexată la scaunulŭ Mureșului, sub numirea de comitatulŭ Mureșŭ-Turda, *mai în tóte satele,* despre care se scie altmintrea că suntŭ românescĭ, pe căi fatale *s'au denumitŭ de judĭ comunalĭ Ungurĭ și Jidanĭ,* carĭ sub pretextulŭ „patriotismului“ îșĭ batŭ jocŭ de bietulŭ poporŭ după placŭ.

Voiu amintì unŭ casŭ: In comuna Ulieșŭ se află unŭ vestitŭ „patriotŭ“ cu numele Szabo Sándor, care de mai mulțĭ anĭ fù impusŭ ca jude comunalŭ fără învoirea și alegerea comunei. Pentru a avé o ideă despre nĕsdrăvăniile unor asemenĭ șoviniștĭ impușĭ cu forța, voiu amintì numai unŭ faptŭ mai recentŭ, întêmplatŭ cu ocasiunea têrgului ce s'a ținutŭ dilele trecute în Ormenișulŭ de Câmpiă. Mai fiă-care locuitorŭ din Ulieșŭ îngrășà câte unŭ porcŭ orĭ doi, cu scopulŭ ca sĕ'i vêndă la têrgulŭ Ormenișului pentru a-șĭ plătì dările. Dér ce sĕ vedĭ? Când bieții ómenĭ voiră sĕ-șĭ ducă porcii la têrgŭ, primarului impusŭ Szabo Sándor îi plesnì prin minte idea, ca sĕ nu lase pe ómenĭ sĕ'șĭ ducă porcii la têrgŭ, ne voindŭ a le da biletele necesare pentru vêndarea porcilorŭ până nu vorŭ plătì mai întêiu contribuțiunea și alte competențe erariale și comunale, *precum și cei 5 cr. după florenulŭ de dare pentru școla ungurescă de acolo.*

Têrgulŭ a trecutŭ, volniculŭ primarŭ Szabo a denegatŭ bieților contribuabilĭ biletele necesare și astfeliu au rĕmasŭ de têrgŭ, în care ei aveau a spera multŭ, deórece este sciutŭ, că la Ormenișŭ se face în totŭ anulŭ têrgŭ mare de porcĭ, unde vinŭ măcelarĭ și negutătorĭ din Clușiu, Bistrița, Gherla, ba și dela Oradea-mare și cu sutele cumpără porcĭ grașĭ, carĭ pentru acestŭ timpŭ suntŭ pentru țĕranĭ uniculŭ articulŭ pentru a'șĭ puté face banĭ.

Acum închipuiți-vĕ situațiunea bieților ómenĭ, pe carĭ unŭ șovinistŭ despotŭ, cu puterea de primarŭ ce 'i s'a datŭ lui fără voia poporului, îĭ opresce de a-șĭ vinde din mână liberă articulii economiei sale spre a-șĭ plătì dările, lăsândŭ ca mai în urmă sĕ se vêndă la tobă de esecutorĭ pe nimica tótă.

Căcĭ cum arŭ puté ómenii sĕ-șĭ plătéscă dările, când lĭ-se ia putința de a merge la têrgŭ spre a-șĭ face banĭ? O adevĕrată manoperă satanică este acésta, care nu póte avé altŭ scopŭ, decâtŭ sĕrăcirea poporului.

Asupra unorŭ abusurĭ ca acestea atragemŭ seriósa atențiune a vice-comitelui comitatului Murĕșŭ-Turda, d-lŭ Sándor Lászlo, nou denumitulŭ camerarŭ regescŭ, pe care îlŭ rugămŭ și dela care dreptatea, umanitatea și binele publicŭ așteptă, ca sĕ pedepséscă și sĕ ia mĕsurile necesare contra abusurilorŭ ne mai pomenite ale acestui primarŭ și ale altora asemenea lui.

S.

Miseria Ciangăilorŭ colonisațĭ.

„Numai câteva dile despartŭ pe *Ciangăii din Gyorok* de acea *di tristă,* în care erariulŭ și comuna *va bate doba* înaintea acelorŭ bordeie de cărămidă nearsă ale Ciangăilorŭ, pe care după sudorĭ de sânge de trei anĭ numai cu mare greutate au pututŭ sĕ și-le ridice pentru familiile lorŭ.“ Cu aceste cuvinte îșĭ începe unŭ corespondentŭ alŭ lui „Erdélyi Hirado“ espunerile sale asupra situațiunei Ciangăilorŭ din Gyorok, lângă Aradŭ, dicêndŭ între altele, că s'au aflatŭ și încă chiar în sînulŭ guvernului astfeliu de bărbațĭ, carĭ s'au angagiatŭ la aducerea „*acasă*“ a Ciangăilorŭ, pentru ca aceștia *sĕ-șĭ prăpădéscă împreună cu ei puțina avere, ce șĭ-au căștigat'o printre streinĭ.* I-au colonisatŭ într'o vale unde în fiă-care primăvéră inundéză apele, în care timpŭ bărbații abia'șĭ potŭ căștiga pânea lorŭ ca dilerĭ, femeile suntŭ continuu ocupate cu lipirea caselorŭ, ér ceilalțĭ membri din familiă rugându-se la Dumnedeu așteptă sosirea timpului în care sĕ se scurgă apele pentru ca sĕ'șĭ pótă vedé de lucrulŭ câmpului. La acestea se mai adauge, că în timpulŭ din urmă erariulŭ trimite mereu esecutorĭ asupra lorŭ, vrêndŭ sĕ-i constrîngă la rĕscumpărarea moșiilorŭ erariale pe carĭ s'au colonisatŭ, ér comuna Gyorok îi supune pe Ciangăi la astfeliu de repartițiunĭ, pe carĭ ei în împrejurările actuale nu suntŭ în stare sĕ le supórte.

Din astă causă bieților Ciangăi a începutŭ sĕ le fiă viéța de totŭ prea amară. Au cerutŭ dela guvernŭ de o parte ca sĕ-i scutéscă de repartițiile comunale ale comunei Gyorok, concedêndu-le ca sĕ se constitue în comună de sine stătătóre, ér de altă parte ca sĕ le prelungéscă terminulŭ de rĕscumpărare a pămênturilorŭ. Că ce vorŭ dobêndi dela guvernŭ încă nu se scie. Corespondentulŭ din vorbă însĕ face apelŭ la filiala kulturegyletistă din Aradŭ și cere sĕ nu se lase lucrurile până acolo, ca Ciangăii sĕ părăséscă din nou cu sutele de inșĭ pămentulŭ pe care stau acum.

Și agitatorii ungurĭ de pe la diare, în locŭ sĕ se intereseze de miseria poporațiunei, agită mereu în contra naționalităților!

DIVERSE.

Desgropărĭ în Cartagena. In ședința dela 30 Noemvre a Academiei de inscripțiunĭ și arte frumóse din Parisŭ, marchisulŭ Melchior de Vogue a comunicatŭ resultatele săpăturilorŭ ce a făcutŭ acum de curêndŭ d. Delattre la Cartagena, și anume pe movila Byrsa și la așa numita Gamart-Necropolis. In primulŭ locŭ s'au găsitŭ unŭ șirŭ de morminte din primele timpurĭ junice ale Cartagenei. Unulŭ din aceste morminte era cu totulŭ neatinsŭ. Cadavrele zăceau pe paturile lorŭ înconjurate de arme, petre scumpe și vase de pămêntŭ, a cărorŭ descoperire împraștie o nouĕ lumină asupra istoriei artei celei mai vechĭ. Din cele descoperite la Gamart-Necropole reiese, că acésta îșĭ are începutulŭ din timpulŭ Romanilorŭ și că a fostŭ mai cu sémă destinată pentru colonia israelită. Marchisulŭ de Vogue, care așteptă sĕ priméscă în curêndŭ fotografiile și planurile părintelui Delattre, distinsulŭ misionarŭ africanŭ, va — da Academiei deslușirĭ mai detaliate.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Decemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ $4^0/_0$	101.50
Renta de hârtiă $5^0/_0$	92.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	98.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	117.30
Bonurĭ rurale ungare	103.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.30
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.60
Renta de hârtiă austriacă	81.85
Renta de argintŭ austriacă	82.40
Renta de aurŭ austriacă	109.15
Losurĭ din 1860	139.60
Acțiunile băncei austro-ungare	876.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	302.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	304.70
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.62^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	$59.72^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	121.85

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Plevna internă nu va cădé cu desĕvêrșire, totușĭ vre-o trei-patru redute ale ei din frontŭ vorŭ fi asaltate.“

„D. I. Brătianu numai astă primăvéră s'a convinsŭ, că gura nemuritorului *democratŭ românŭ C. A. Rosetti* adevĕrŭ a grăitŭ, *Plevna internă* mai trebuia luată după căderea *Plevnei esterne.*“

„Bĕtrânulŭ publicistŭ însĕ era acusatŭ ca radicalŭ și socialistŭ de către chiar aceia, cu carĭ împreună a subscrisŭ la 1848 *unŭ programŭ,* care se află în originalŭ în mânile demnului sĕu fiiu V. C. A. Rosetti, actualulŭ directorŭ alŭ „Românului“.

„Numai când acestŭ programŭ va vedé lumina dilei, Românii vorŭ admira capacitatea, pĕtrunderea și mărețele planurĭ ale lui Rosetti, conducĕtorulŭ politicei române dela 1848 și până în luna nefastă din Iunie 1882, când a și urmatŭ nenenorocita desbinare între cei doi amicĭ, elŭ și I. Brătianu“.

Aci năpădindu-lŭ plânsulŭ pe bĕtrânulŭ meu povestitorŭ, a trebuitŭ sĕ înceteze, promițêndu'mĭ a urma.

La revedere.

Dr. M......

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ și numeriĭ de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domniĭ, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.